

Еколошки покрет Земун

УДРУЖЕЊЕ "ЕКОЛОШКИ ПОКРЕТ ЗЕМУН"

**ИЗМЕЊЕН ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ "ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У
БАТАЈНИЦИ" ЗА 2017. ГОДИНУ**

Београд, март 2016. године

САДРЖАЈ ИЗМЕЊЕНОГ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ „ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У БАТАЈНИЦИ“ ЗА 2017. ГОДИНУ

I.	УВОД.....	4
II.	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	4
III.	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	5
1	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима	5
2	Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима ..	5
3	Управљање природним ресурсима.....	6
3.1	Задачи и активности на заштити и управљању лесним профилем и обалом Дунава 9	
3.1.1	Одржавање заштићеног подручја	9
3.1.2	Праћење стања и мониторинг птица	10
IV.	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА.....	10
1	Научно-истраживачка активност	10
V.	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	11
1	Мере и услови	11
2	Активности и учешће управљача на просторном планирању и уређењу подручја	12
VI.	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	13
1	Мере и услови	13
2	Задачи на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности	13
2.1	Презентација природног добра	13
2.2	Информисање:.....	14
3	Задачи и активности на развоју одрживог туризма	14
VII.	САРАДЊА	17
1	Сарадња и партнерство са локалним становништвом	17
2	Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју.....	17
3	Међународна сарадња.....	17
4	Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих из окружења	17

5	Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.	17
VIII.	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	17
1	Израда аката управљача.....	17
IX.	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	18

На основу члана 54. Закона о заштити природе ("Сл. Гласник РС" број 36/09, 88/10, 91/10 - исправка), члана 11. Решења о проглашењу заштићеног подручја "Лесни профил Капела у Батајници" које је донела Скупштине Града Београда дана 28.05.2014. број: 501-108/14-с, у складу са захтевом број 501-468/16 од 27.02.2017. Секретаријата за заштиту животне средине и члана 12. Статута Удружења "Еколошки покрет Земун" Управни одбор Удружења "Еколошки покрет Земун" у Земуну, на седници одржаној 6.03.2017. године донео је:

ИЗМЕЊЕН ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ "ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У БАТАЈНИЦИ" ЗА 2017. ГОДИНУ

I. УВОД

Заштићено подручје „Лесни профил Капела у Батајници" је Решењем о проглашењу Заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници", Скупштине Града Београда“, број 501-108/14-с („Службени лист града Београда“, бр. 44-2014, страна 33), на седници одржаној 28.05.2014. године, проглашен за заштићено подручје од локалног значаја и сврстано у III категорију заштите са површином од 5 ha, 41 aг и 74 m².

На План Управљања Заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ за период од 2014 до 2024 година, добијено је Позитивно Мишљењу Завода за заштиту природе Републике Србије број: број 020-2571/14 од 20.11.2014. године.

Одредбом 54. став 5. Закона о заштити природе и чланом 11. Став 2 и 3, Решења о проглашењу заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници" Скупштине Града Београда, Управљач је обавезан да достави Годишњи програм управљања за 2017. годину, Градском Секретаријату за заштиту животне средине .

II. ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Десетогодишњим планом управљања Заштићеним подручјем "Лесни профил Капела у Батајници“ планиране су мере, активности и послови на заштити, унапређењу, чувању и промовисању заштићеног подручја за период од 10 година, а овим Програмом управљања доносе се програмске активности које ће се спроводити у 2017. години.

Подручје "Лесни профил Капела у Батајници" поседује својства споменика природе и ставља се под заштиту на основу установљених природних обележја - геолошких, геоморфолошких, палеогеографских, палеоклиматолошких, седиментолошких и палеонтолошких вредности, као и значаја са аспекта очувања квалитета животне средине. На овом заштићеном подручју могуће је пратити лесно-палеоземљишне секвенце формиране током последњих пет глацијално-интерглацијалних циклуса и као такво представља један од најкомлетнијих палеоклиматских архива на европском континенту током последњих приближно 620.000 година.

Уписан је у Инвентар објеката геонаслеђа Србије (2005): Сремска лесна зараван - листа Објеката геоморфолошког наслеђа (Еолски рељеф, ред. бр. 7.).

Заштићено подручје "Лесни профил Капела у Батајници" налази се на територији града Београда, на подручју градске општине Земун, катастарске општине Батајница, на обали Дунава. Заштићено подручје обухвата катастарске парцеле 561/1, 561/2, 561/3, 588/1, 588/2, 589/1, 589/2, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600/1, 600/2, 600/3, 600/4, 600/5, 600/6, 600/7, 601, 587 и делове 2 катастарске парцеле бр. 5522 и 5698. Све парцеле припадају К.О. Батајница, градска општина Земун, град Београд. Укупна површина заштићеног подручја износи 5 ha, 41 ar и 74 m², од којих су катастарске парцеле бр. 561/1, 561/2, 561/3, 587, 588/1, 590, 591, 596, 597, 598, 599, 600/1, 600/2, 600/3, 600/4, 600/5, 600/6, 600/7, 601, 5522 и 5698 у државном власништву, а остале парцеле у приватном власништву. Од укупно 5.41.74 ha, у државном власништву је 4 ha, 31 ar и 98 m², а 1 ha, 9 ar и 76 m² припада приватном власништву.

Дужина профила Капела у Батајници износи око 250 m, а висина отвореног дела око 40 m, на надморској висини 113,9 mНЈМ. Заштићено подручје налази се на обали Дунава између rkm 1184 и rkm 1185 (од ушћа).

Заштићено подручје "Лесни профил Капела у Батајници" сврстава се у III категорију, као заштићено подручје локалног значаја. На заштићеном подручју утврђује се режим заштите II степена који се спроводи на целој површини заштићеног подручја. На заштићеном подручју могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности обележја предела и објеката геонаслеђа, као и ограничено коришћење на строго контролисан начин. Радови и активности на заштићеном подручју ограничавају се просторно, временски и по обиму у складу са одрживим коришћењем и капацитетом простора под условом да су планирани радови и капацитети усклађени са концептом заштите и развоја заштићеног подручја и да су прибављени услови заштите природе у складу са законом.

III. ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1 Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Приоритетни задатак управљача јесте успостављање одговарајуће организованости на бази поверених послова, а у складу са Решењем. У оквиру наведеног Управљач је дужан да обезбеди спровођење прописаног режима заштите (II степен заштите) и очување природног добра, да своје развојне активности усклади са циљевима очувања и унапређења природног добра као и да води рачуна о спровођењу научноистраживачких, информативно-пропагандних и других активности.

2 Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

Културно-историјска баштина и природне вредности подручја дају могућност да се у сарадњи са заинтересованим грађанима Батајнице, општине Земун, Града Београда и шире заједнице организују промотивне радионице и културно – спортске манифестације. Активности на ширењу сазнања о значају лесног профила у Батајници првенствено код

локалног становништва сматрају се приоритетним мерама на промоцији лесног профила и обале Дунава.

3 Управљање природним ресурсима

У циљу испуњавања обавеза Управљача заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ и спровођења мера очувања и заштите природног добра, Управљач је дужан да:

- заштићено подручје чува и одржава у складу са режимом и мерама заштите прописаним законом и овим решењем;
- заштићено подручје обележи постављањем табле одговарајућег изгледа и стара се да непрекидно буде обележено на прописан начин (назив, основни подаци, графички приказ заштићеног подручја) уз претходно прибављену сагласност организације за заштиту природе;
- постави табле са јасно дефинисаним правилима понашања посетилаца, обавезама и ограничењима у погледу коришћења заштићеног подручја;
- спречи активности које могу да наруше вредности заштићеног подручја, а у случају насталих промена које могу уништити или нарушити основну вредност заштићеног подручја без одлагања обавести организацију за заштиту природе и надлежни инспекцијски орган;
- обезбеди услове за развој образовних и научно-истраживачких, информативно-пропагандних и других активности ради афирмације заштићеног подручја;
- формира базу података о стању чинилаца заштићеног подручја у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном подручју;
- донесе план и програм управљања заштићеним подручјем у складу са законом и решењем;
- донесе акт о унутрашњем реду и организује чуварску службу;
- обавља друге послове у складу са законом и овим решењем или поступа по захтеву организације за заштиту природе, односно по налогу надлежног инспектора.

У складу са претходно наведеним обавезама и планираним активностима у десетогодишњем Плану управљања Управљач ће у току 2017. године спроводити следеће мере и активности:

- наставити са активностима организовања заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја;
- старати се о постојећим таблама: „Информативној“, „М“ табле и табле о правилном понашању. Постојеће табле (на српском и енглеском језику) пружају посетиоцима основне податке о заштићеном подручју, информишу о правилима понашања током боравка на заштићеном подручју, док „М“ табла има шири информативни карактер и на јасан и разумљив начин објашњава процесе настанка леса, повезује временске

услове током настанка лесних слојева са слојевима различитих боја, датује слојеве, објашњава значај и везу са теоријом осунчавања М. Миланковића, као и повезаност чернозема и леса и пружа друге интересантне информације о лесном профилу;

- текућим одржавањем постојеће стазе/сурдука уредиће се прилаз заштићеном подручју са летњег пута Батајница – Бановци. Летњи пут често користе становници Батајнице и Бановаца, на њему се налази и „Заветни крст“, а по неким изворима у близини се налазио и римски пут. Непосредно код заветног крста скреће се на пут који је зарастао у шибље, али је до пре 10-ак година био у употреби. Парцеле су у државном власништву, а око 250 метара (до одсека) се налази у заштићеном подручју. Уређење и одржавање овог прилаза омогућило би развој заштићеног подручја у више праваца. На делу који припада заштићеном подручју могуће је поставити садржаје који не би били изложени ћудима Дунава, постоји могућност организовања рекреативне стазе, омогућио би се прилаз заштићеном подручју са још једне стране, а у будућности би омогућило обогаћивање туристичке понуде, формирање пешачко-сазнајне туре и повезивање са археолошким налазиштима.

Идеја је да се пут рашчисти и учини проходним за пешаке. Нова стаза била би пешачка због постојања велике денивелације терена, која би морала бити савладана изградњом степеништа са рукохватима.

На слици су обележене стара и нова траса: жутом бојом је обележен прилаз Широкиим путем, рачвање на десно је постојећи асфалтирани пут (плава боја), зеленом бојом је обележен део летњег пута од рачвања до „Заветног крста“ и наранџастом бојом део пута који је потребно рашчистити.

Дужина пута за рашчишћавање је око 400 метара, а ширина око 3 метра.

- Поставиће два путоказа за означавање новог прилаза на рачвањима;
- Поставиће информативну таблу на граници подручја на новој рашчишћеној стази;
- Поставиће степениште са рукохватима приликом уређења новог прилаза;
- Рашчистиће 5 пунктова у подножју профила на којима ће се осмислити рекреативни садржаји, ради формирања новог садржаја – рекреативне стазе као дела будућег кампа са пратећом инфраструктуром ;
- Израдиће пројекат уређења рекреативне стазе, и прикупити потребне услове за њихову изградњу као дела будућег кампа са пратећом инфраструктуром;
- Организоваће радионице за ученике, студенте, учеснике у заштити Заштићеног подручја и грађане;
- Организоваће израду информативно-пропагандног материјала (брошуре и флајера о лесном профилу) и организовати активност у циљу промовисања и афирмације;

- Наставиће са одржавањем чистоће;
- Организоваће вођење евиденције о природним вредностима;
- Наставиће вођење фотодокументације;
- Наставиће са радом чуварска служба;
- Наставиће добру сарадњу и контакте са Градском општином Земун у циљу развијања програма заштите и грађанима Батајнице.
- Наставиће добру сарадњу са Основним школама у Батајници и Земуну са циљем упознавања свих ученика о значају очувања заштићеног подручја,
- Наставиће добру сарадњу са Рударско-геолошким факултетом из Београда, Географским факултетом из Новог Сада и Географским факултетом из Београда.
- Организоваће мониторинг птичијих врста на заштићеном подручју (птице пчеларице и др.) што је у складу са планираним циљевима у Плану управљања: прикупљање информација о природним вредностима и развој еко-туризма (посматрање птица).

3.1 Задаци и активности на заштити и управљању лесним профилем и обалом Дунава

- Контрола стања, што укључује израду фотодокументације како би се имао перманентан увид у стање и на време реаговало на сваку уочену промену.
- Обележавање заштићеног подручја постављањем Информативне табле и на граници подручја на прилазном путу од заветног крста.
- Спровођење мера чишћења и одржавања заштићеног подручја.

3.1.1 Одржавање заштићеног подручја

У оквиру одржавања заштићеног подручја, обављаће се следећи радови:

- крчење инвазивних врста или орезивање на подини, утовар и одвоз посеченог шибља;

- чишћење наплавина после повлачења Дунава, са утоваром и одвозом, по потреби;
- одржавање чистоће на заштићеном подручју током читаве године;
- одржавање постојећих дрвених табли, фарбање заштитним фарбама ради смањења негативних утицаја плавлена тј. изложености води и сунцу.

3.1.2 Праћење стања и мониторинг птица

Мониторинг представља континуалну контролу и праћење стања животне средине и неког њеног сегмента. На тај начин се прати и стање "Лесног профила Капела у Батајници" уз израду фотодокументације, и друге документације везане за стање заштићеног подручја. Информације и подаци које се прикупе кроз мониторинг утичу на све активности и поступке које су у склопу управљања заштићеним подручјем. Посебно ће се пратити водостај Дунава и његов утицај на стање профила и стање целог подручја које се штити.

Подаци добијени мониторингом артикулишу прописивање мера за отклањање негативних утицаја, уз перманентну делатност заштите природног добра.

Током 2015. године спроведен је детаљан мониторинг биљних врста на лесном профилу Капела, као и земунском и направљен хербаријум који је доступан на сајту <http://www.lagumica.org.rs/2016/05/15/radionica-br-1-herbarijum-2016-kapela/>

Током 2017. године организоваће се детаљан мониторинг птичијих врста. Орнитолог ће направити листу птица које у различитим временским условима бораве на заштићеном подручју, што ће омогућити развој специјалних видова еколошког туризма у складу са циљевима из десетогодишњег плана.

IV. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

1 Научно-истраживачка активност

У циљу успостављања интегралног управљања заштићеним природним добром неопходно је формирање базе података са свим потребним подацима везаним за добро управљање заштићеним подручјем.

Управљање заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ подразумева организовање и спровођење низа мера и активности које произилазе из Решења о стављању под заштиту природног добра, Закона о заштити природе и других прописа, а имају за циљ његову заштиту и развој. Зато је приоритетни задатак управљача да своје активности усклади са циљевима очувања и унапређења природног добра, а међу њима је и спровођење научноистраживачких активности. То ће се обављати у сарадњи са Рударско – геолошким факултетом Универзитета Београд, Факултетом техничких наука Универзитета Нови Сад, Географским факултетом из Београда и овлашћеним научним институцијама, како би се успоставила значајна сарадња на заштити природних вредности и контроли стања лесног профила.

У оквиру ових активности, потребно је:

- Наставити добру сарадњу са наведеним факултетима и овлашћеним научним институцијама и другим управљачима у циљу утврђивања приоритета и задатака везано за истраживачки и образовни рад;
- присуствовати округлим столовима и стручним семинарима,
- учествовати у активностима повезивања лесних профила ради успостављања ГЕОПАРКА "ЛЕСЛЕНД"
- организовати едукативне пројекте за децу, студенте, грађане и друге заинтересоване организације и институције.

У току 2017. године планирана је реализација радионица под називом „Научи да истражујеш“ и намењена је студентима географије и геологије из Београда и Новог Сада. Студенти ће имати прилику да директно од професора, који су уједно и сами истраживачи чују о јединственој техници узорковања, упознају се са технологијом и процедуром узимања узорака. Примењивали су најсавременије теренске и лабораторијске методе за проучавање леса, уз сарадњу са колегама из иностранства. Чуће о начину одређивања старости лесних профила и могућностима упоређивања са другим лесним профилима у нашој земљи и на простору југоистока Европе.

Организовањем оваквих стручних радионица надокнадићемо недостатак практичне наставе код студената и регрутовати нове истраживаче леса и лесних профила. Организоваће се транспорт до лесног профила за три групе студената, обезбедити потребан материјал за практичан рад и освежење.

Интересантно је да је лесни профил Капела много познатија у научним круговима, него што је у јавности, а да нема ниједну публикацију . Зато је у оквиру 2017. године планирана израда и флајера (за шире масе) и брошуре (за стручнију јавност) о значају Капеле и резултатима добијених током испитивања.

V. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

1 Мере и услови

Годишњим програмом управљања спроводи се План заштите и развоја заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“. На тај начин будуће активности ће садржати интегрални приступ у заштити природног наслеђа. Програм заштите и развоја заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ конципиран је тако да садржи све елементе из Решења о заштити, као и обавезу предузимања свих расположивих мера заштите природног добра и очувању основних вредности које се у њему налазе. Концепт заштите се заснива на детаљној анализи и валоризацији природних вредности, установљеном режиму заштите, посебним и општим мерама забране као и постављеним циљевима за његову заштиту, развој и унапређење. Остваривање програмских мера могуће је уз испуњавање следећих претпоставки:

- Организовање, опремање и стручно усавршавање чланова Удружења;

- Координисано и континуирано праћење стања (мониторинг) као превентивни управљачки инструмент, али и ангажовање стручних и научних организација због санације негативних последица појединих појава и процеса који се могу десити на заштићеној површини заштићеног подручја.

2 Активности и учешће управљача на просторном планирању и уређењу подручја

Рашчишћавање постојећег прилаза заштићеном подручју из правца „Заветног крста“ омогућава развој и уређење заштићеног подручја у више праваца. Добијамо нови прилаз, постоји могућност организовања кружних стаза и стаза са различитим тематикама и омогућава постављање садржаја који не би били изложени плављењу.

У току 2017. године планира се прикупљање услова и израда техничке документације потребне за изградњу рекреативне стазе, док би се сама изградња оставила за наредни период. У току 2017. године би се рашчистио прилаз и 5 пунктова од 50 m² у подножју. Сматрамо да ће се на овај начин, формирањем нових садржаја привући већи број посетилаца и створити нови излетнички садржај не само за грађане Батајнице и Земунa, већ и за остале домаће и стране посетиоце, а самим тим допринети и већој афирмацији заштићеног подручја.

На фотографији се дају неки примери трим стаза са дрвеним справама и таблама на којима је објашњено како се справе користе. Идеја је да се на свакој овој табли нађе по нека интересантна информација о лесу или да сме осмисли питање чијим решавањем треба да се дође до следећег пункта и тако прикупи потребно знање о лесном профилу и заштићеном подручју.

VI. ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1 Мере и услови

Промоција вредности заштићеног подручја у планском периоду, представљаће једну од активности које ће посетиоцима омогућити ближе упознавање са вредностима заштићеног подручја. Ове активности спроводиће се кроз:

- Презентацију заштићеног подручја,
- Едукативне активности везане за заштићено подручје,
- Туристичко - рекреативне активности.

2 Задаци на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности

2.1 Презентација природног добра

Обухвата активности које се планирају у циљу промоције природних вредности заштићеног подручја.

Као ново проглашено заштићено подручје „Лесни профил Капела у Батајници“ је недовољно познат и на локалном нивоу, а и шире. Парадокс је да је најпознатији у научним круговима, а да о њему не постоји иједан штампани документ. Промотивне активности имају првенствено за циљ да створе позитивне слике о значају Лесног профила Капела у Батајници, као заштићеног споменика природе и приближе информације о лесу и заштићеном подручју, како обичним грађанима и деци, тако и стручној јавности и студентима који могу у будућности да значајно допринесу истраживању и афирмацији лесних профила.

Презентација и популаризација ће се остваривати кроз следеће активности:

- Израда промотивног материјала (брошуре, флајера и мајица);
- Постављањем путоказа,
- Постављањем још једне информативне табле на граници заштићеног подручја на уређеној стази/прилазу;
- Организовање манифестације „Дани леса 2017“
- Организовање радионице „Птице заштићеног подручја “Лесни профил Капела у Батајници“ за ученике основних школа из Батајнице и Земуна.

Едукативне активности везане за заштићено подручје реализоваће се кроз:

- Реализацију едукативних радионица за ученике основних школа кроз теренски рад и рад у школи. Деца ће у пратњи наставника и орнитолога посматрати птице на самом заштићеном подручју, научити како се користи кључ за одређивање врсте птица, како се скицирају птице у бележници да би се касније успешно одредиле, а потом ће кроз припремљен материјал деца у школи нацртати птице које су видели на заштићеном подручју, направити паное који ће бити изложени у ходницима школа и на тај начин информисати и заинтересовати и друге ученике и за заштићено подручје и за птице на њему. За потребе реализације ове радионице биће

обезбеђен транспорт ученика до лесног профила, надокнада орнитологу, материјал за радионице и освежење за полазнике радионице.

- Већ традиционално, трећу годину за редом организоваће се манифестација „Дани леса 2017“ године која је намењена учесницима и њиховим породицама у заштити заштићеног подручја, комшијама на лесном профилу, власницима парцела, као и осталим грађанима. Манифестација се реализује на броду, пловидбом од Земуна, Земунског лесног профила до Капеле и назад. На броду се увек организује радионица за децу, вајање лесних лутака и животиња из леденог доба, украшавање лесних лутака, ископавање мамута и пећинско сликарство и др. За реализацију ове манифестације потребно је закупити брод, обезбедити предаваче, организовати радионицу за децу, одштампати мајице (промотивни материјал), обезбедити послужење и др.
- Организовање већ поменути радионице „Научи да истражујеш“, такође ће допринети афирмацији заштићеног подручја код студената из Београда и Новог Сада.

2.2 Информисање:

Кроз перманентну сарадњу са средствима информисања пружаће се сталне стручне информације везане за природне вредности заштићеног подручја и слати писана саопштења о активностима.

Ради промоције заштићеног подручја и побољшања и развоја еколошке туристичке понуде града Београда, потребно је вршити:

- Презентацију заштићеног подручја у средствима јавног информисања (часописи, новине, телевизија, интернет, сајтови Управљача и др.).
- Информисање грађана путем постављених табли на Заштићеном подручју на интересантан начин и разумљив свим узрастима.

3 Задаци и активности на развоју одрживог туризма

Положај заштићеног подручја "Лесни профил Капела у Батајници" на Дунаву, омогућава развој еколошко наутичког бицикличког туризма, повезивањем са другим дунавским градовима и мапирањем на наутичким и бицикличким мапама.

Пројекција развоја туризма базира се на валоризацији природних, еколошких, археолошких и геолошких вредности заштићеног подручја. У оквиру заштићеног подручја планира се развој „меког“ одрживог туризма без обележја велике масовности, а у сврху заштите природног добра и станишта.

Развој туризма у оквиру заштићеног подручја биће усмерен на: излетнички, специјални и еко туризам.

Излетнички туризам: Излетнички туризам, као облик туристичког промета, временски је везан за период викенда. Географски положај, отворена обала Дунава, апсолутно

природни амбијент удаљен од насеља, отвара значајне могућности за излетнички туризам. Излетнички туризам у основи представља краће путовање са забавном, спортском, културном или научном сврхом.

Због своје специфичности, овај облик туризма је најповољнији по основне природне вредности заштићеног подручја

Специјални туризам: Као посебан вид туризма, специјални туризам обухвата организовано посматрање и истраживање природних вредности, организовање разгледања и снимања природних реткости и специфичних пејзажа.

Еко туризам: Подручје заштићеног подручја се у потпуности уклапа у овакав туристички садржај. Планира се повезивање са наутичарима, бициклистима, посматрачима птица и другим еколошки настројеним грађанима.

Уређењем постојећег прилаза из правца „Заветног крста“ биће омогућено формирање кружне стазе. Обележавање стазе, повезивање са планинарима и другим интересантним локалитетима у окружењу може се обогатити туристичка понуда, Батајнице, Земун и Београда.

Нпр. Мало је познато да се на 1189 речном km Дунава налазе Нови Бановци у чијем центру постоји римско археолошко налазиште Бургена. Они су само 5 km удаљени од ЗП и Батајнице. Батајница је према мишљењу историчара постојала као насеље још у бронзаном добу (поткрепљено ископинама у близини Дунава).

Батајницу и Бановце повезује летњи пут који је изолован од великог саобраћаја и ствара могућност стварања нових тематских стаза. Постоји и велики број легенди везаних за римски пут.

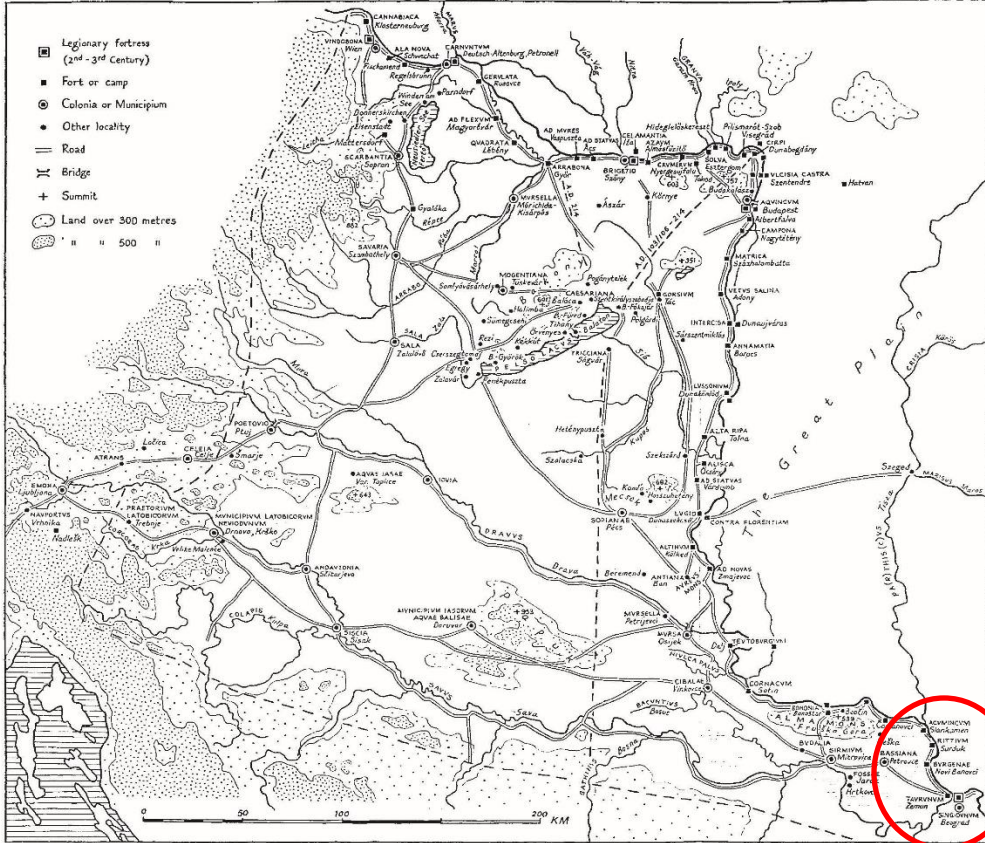
Према књизи Маје Ђорђевић „Археолошка налазишта римског периода у Војводини“ видимо да је постојао римски пут који је повезивао Земун и Бановце, и који је ишао уз Дунав (слике у наставку). Повезивање археолошких налазишта у близини заштићеног подручја омогућило би обogaћење туристичке понуде и могућност прављења нових туристичких рута.

<http://turizampazova.rs/upoznajte-pazovu/istorijat/arheoloski-lokaliteti/>

У Новим Бановцима се налази и музеј „Мацура“, несвакидашња збирка коју обавезно треба посетити.

<http://turizampazova.rs/turisticka-ponuda/ustanove-kulture-2/muzej-macura/>

Све ово може значајно допринети афирмацији заштићеног подручја.

Karta nalazišta rimskog perioda u provinciji Panoniji / The map of Roman sites in Pannonia province

VII. САРАДЊА

1 Сарадња и партнерство са локалним становништвом

У претходном периоду успостављена је добра сарадња са локалним предузетницима који у близини заштићеног подручја имају угоститељске објекте, као и са најближим суседима. У наредном периоду посебно ће се радити на успостављању комуникације са туристима и посетиоцима-печарошима, који воденим путем долазе на заштићено подручје.

2 Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју

У оквиру активности редовног одржавања, успоставиће се комуникације са становништвом на заштићеном подручју и његовом непосредном окружењу. у оквиру активности редовног обиласка заштићеног подручја са копна и реке Управљач ће наставити добру сарадњу са посетиоцима-печарошима који су редовни посетиоци ове локације.

3 Међународна сарадња

На принципима добре праксе коју је Управљач стекао у успостављеној сарадњи са Меморијалним центром "Милутин Миланковић" из Даља Р. Хрватска, и из Мађарске, планира се њен наставак.

4 Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих из окружења

Управљач "Еколошки покрет Земун" је учествовао у раду професионалних удруживања управљача на еко кампу "Велико ратно острво" и у Забрану, а и сам је 2016. године организовао састанак Управљача са темом израде правилника о накнадама. У плану је да се учествовање настави и у 2017. Години.

5 Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.

Успостављена је добра и коректна сарадња са медијима, а у плану је и појачана активност на промовисању "Лесног профила Капела у Батајници".

VIII. ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

1 Израда аката управљача

У циљу будућег концепта заштите и развоја заштићеног подручја, јасног дефинисања правила понашања посетилаца и корисника, обавезама, правима и ограничењима у погледу коришћења заштићеног подручја донеће се следећа акта Управљача, у складу са законом и решењем;

- Годишњи програм управљања заштићеним подручјем за 2017. годину

- Подношење захтева за добијање мишљења, услова и сагласности на програмске активности и планиране радове - континуиране и по потреби (израда трим стазе као дела будућег кампа са инфраструктуром и сл).

IX. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Финансирање Годишњег програма управљања заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ регулисано је чланом 13. Решења о проглашењу заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ и чланом 69. Закона о заштити природе. Средства обезбеђена у буџету града Београда (Градски секретаријат за заштиту животне средине) за текућу годину исплаћују се управљачу у складу са обимом и динамиком мера и активности утврђених годишњим програмом. Стручни надзор над спровођењем Решења о заштити и аката донетих на основу решења врши организација за заштиту природе у складу са законом.

Руководилац заштићених подручја

Нада Ђурић

Председник Удружења

Љиљана Марјановић